
van de ‘hervormde broeders’, drongen ze er verschillende keren op aan dat brochures en traktaatjes van afgescheiden huize kerkelijk geapprobeerde zouden worden, hoewel ze erkenden dat dit gegeven de tijdsomstandigheden niet verplicht kan worden gesteld.⁵⁸ Bovendien werd door J. Bavinck en Hel. de Cock in 1869 het kerkelijk tijdschrift *De Getuigenis* opgericht.⁵⁹ De redactie schreef ter verklaring hiervan:

Onder de vele Tijdschriften is er niet één, dat door leeraars of leden der Afgescheiden Kerk wordt geredigeerd. Toch bestaat onze Kerk sinds meer dan 30 jaren, en zij heeft een aantal van leeraars en leden, van wien verwacht mag worden dat zij, ook anders dan alleen in dagbladartikels en soms in losse brochures, zich doen horen. (...) Ook met het oog op de vele godsdienstige richtingen (om slechts eenige te noemen: de evangelische, de ethische, de irvingiaansche, de darbi(s)tische) kwam het ons voor eene wezenlijke behoefte te zijn dat er een stem gehoord werd, van het bepaald Gereformeerd beginsel uitgaande. En eindelijk dachten wij, dat het meer dan tijd was om een einde te maken aan de schijnbaar niet ongegronde beschuldiging, dat de Afgescheidenen zich met den strijd onzer dagen niet inlaten dan alleen op kerkelijk gebied, en alzoo te toonen aan vrienden en vijanden, dat wij *niet slechts vasthouden aan de belijdenis onzer vaderen, maar dat wij ook voor onszelf weten wat wij gelooven en daarom dan ook dit geloof durven uitspreken en verdedigen*.⁶⁰

In verschillende artikelen trekt De Cock krachtig van leer tegen de gereformeerde ‘broeders’ in de Hervormde Kerk en getuigt van een sterk, afgescheiden zelf- en kerkbewustzijn. Bijvoorbeeld in reactie op D. Chantepie de la Sausayes ongelooft in de duurzaamheid van de afgescheiden ‘belijdeniskerk’, die hij als separatistische sekte had betiteld. De Cock stelde hier tegenover: ‘Vooraan in de rei der kerken, uit de hervorming geboren, staat de Gereformeerde kerk’.⁶¹ Ook elders keert De Cock zich tegen de hervormd gebleven gereformeerden, die ‘in oprechtheid en te goeder trouw elke afscheiding veroordelen’. In antwoord daarop stelt hij:

Heeft onze kerk voortdurend een *raison d’être* van bestaan? En mijn antwoord, mijn bepaald antwoord is bevestigend. Bestond er geene afscheiding, dan zou zij moeten ontstaan zeide ik, maar nu zij bestaat en in haar ontstaan wettig is, nu begrijp ik mij niet hoe men spreken kan van een verplichte oplossing in een ander kerkgenootschap (dan het afgescheiden kerkgenootschap, HdB).⁶²

⁵⁸ *Handelingen der Algemene Synode*, 1866 art. 53; 1869 art. 74 en art. 94.

⁵⁹ Vergelijk ook *De Bazuin*, 27 december 1867 waar al wordt bericht over de plannen hiertoe, en idem, 17 april 1868, waar het tijdschrift wordt welkom geheten.

⁶⁰ J. Bavinck en Hel. de Cock, ‘Inleiding’, in: *De Getuigenis* I (Kampen 1869) 3-6. Mijn cursivering.

⁶¹ Hel. de Cock, ‘Geene leertucht’, in: *De Getuigenis* I, 295-308, aldaar 308.

⁶² Hel. de Cock, ‘Fragment uit eene redevoering’, in: *De Getuigenis* II (1870) 191-202, aldaar 201.